

Boligkrisa i hovedstaden -

- STANS UTKASTELSENE !

8 krav til kommune og stat

Utgitt av: RVs bystyregruppe
Rådhuset
0037 Oslo 1
Tlf.: 02/86 19 19

HVA KAN OSLO KOMMUNE GJØRE FOR Å STANSE UTKASTELSENE ?

I 1991 ble det begjært 5 132 utkastelser fra boliger i Oslo. Antallet tvangsauksjoner fra borettslagsleiligheter økte med 100 prosent fra 1990 til 1991. Blant de mer aktive gårdeierne som står bak begjæringer om utkastelser i hovedstaden, er Oslo kommune. Blant pengeutlånerne som krever tvangsauksjoner for misligholdte lån er statens egen Husbank. Etter det vi får opplyst hos Namsmannen i Oslo, finner hovedtyngden av utkastelsene sted i indre by øst, Groruddalen og Holmlia.

Gjelds- og boligkrise er et alvorlig problem for den enkelte. Folk settes på gata. Barn rives opp fra nærmiljøet. Voksne har ingen utsikter til å bli gjeldsfri i hele sin levetid, dersom ikke noe gjøres.

Men den er også et samfunnsproblem og et problem for det offentlige. Kommunens utgifter til kjøp av hospitsplasser har økt de siste åra, fordi kommunen etter sosialomsorgsloven uansett er forpliktet å skaffe boligløse tak over hodet. Hospits er et langt dyrere alternativ enn vanlig bolig. Det er derfor også i kommunens interesse å løse gjelds- og boligkrise i hovedstaden - snarest råd.

Noen av de tiltak som trengs for å løse krisa er det bare staten som kan gjøre noe med. Andre kan kommunen ta seg av. Uansett kan Oslo bystyre bidra til å legge press på statlige myndigheter ved å vedta krav og aksjoner rettet mot regjering og Storting.

1. Ingen skal kastes ut fra kommunale leiegårder

Bystyret må vedta at ingen skal kastes ut fra kommunale leiegårder bare som følge av manglende leieinnbetaling. Bystyret har tidligere vedtatt at det skal beregnes *markedsleie* i de kommunale gårdene, til tross for at de som oftest for lengst er nedbetalt og ikke har vært påkostet vedlikehold på lange tider. Dette har ført til betalingsproblemer for mange beboere.

Ei beslutning om stans i utkastelser koster kommunen uansett mindre enn å innlosjere folk på hospits. De eneste som tjener på utkastelsespolitikken er de private hospitseierne. Taperne er beboerne og Oslo kommune (skattebetalerne).

2. Gjeldssanering for byfornyelsesofre

Kommunen har moralsk og politisk - om ikke juridisk - ansvar for beboere i byfornyelsesgårder som uforskyldt er påført ekstrautgifter som følge av feil gjort av Oslo byfornyelse A/S. Oslo byfornyelse A/S ble vedtatt stiftet som følge av et bystyrevedtak i 1978. Kommunen brukte fra første stund selskapet som sitt *redskap*

i det kommunale byfornyelsesarbeidet, hadde aksjemajoriteten og flertallet av styremedlemmene.

Den ekstragjeld borettslag er påført som følge av feil (særlig mangelfullt arbeid/feil regnskapsføring) i Oslo byfornyelse A/S, er vanskelig å tallfeste. Men det gir en pekepinn at ialt 27 borettslag har reist krav om ialt 46,5 millioner til selskapets gjeldsnemnd.

RV krever at kommunen tar over den fellesgjeld borettslag har pådratt seg som følge av feil begått av Oslo byfornyelse - og på den måten bidrar til gjeldssanering i byfornyelsesgårdene. På grunn av den akutte situasjonen krever RV at kommunen straks overtar de gjeldsforpliktelsene som er meldt gjeldsnemnda for Oslo byfornyelse A/S, mot at det samtidig nedsettes en kommisjon som går gjennom kravene fra borettslagene og at det avtales tilbakebetaling dersom noen av kravene skulle vise seg å være ikke reelle.

Kommunen må dessuten overføre de 63 millionene som bystyret har bevilget til Oslo byfornyelse A/S, men som er holdt tilbake av kommuneadministrasjonen.

Bystyret må straks behandle separat sak om kommunens ansvar for byfornyelsesofrene.

3. Sats på generelle bostøtteordninger

RV krever at kommunen bygger ut igjen den kommunale bostøtterordninga. Bostøtta må gis utfra inntekt, formue og boligstandard. Det må også etableres nye støtteordninger for å få igang byfornyelsesarbeidet igjen.

Kommunen må også kompensere for det tap Albertlåntakere og sosialhjelps låntakere har hatt som følge av at kommunen har brutt avtaler om rentesubsidier.

4. Bystyrevedtak om generell gjeldssaneringsordning

Også andre grupper enn beboere i byfornyelsesgårder, albertlåntakere og sosiallåntakere sliter med boliglånsproblemer. Låna kan være tatt opp i Husbanken eller i private banker.

RV krever at staten vedtar en lov om gjeldssanering som gjør at folk som bor i boliger av vanlig standard har nok penger å leve for etter at husleie og boliglån er betalt. Husbanken og banker som mottar støtte fra statens banksikringsfond pålegges å gjennomføre gjeldssaneringsordninger. Minimum må regjeringa legge fram Graverutvalgets forslag til løsning av folks gjeldsproblemer før påske, slik at Stortinget rekker å vedta ny lov om dette før sommerferien.

Bystyret i Oslo må vedta en slik henvendelse til statlige myndigheter og eventuelt sette iverk økonomiske aksjoner mot staten dersom ikke regjeringa gjør noe.

5. Juridisk hjelp til gjeldsofre

Kommunen må opprette ei ordning der gjeldsofre kan få gratis juridisk hjelp til å løse sine økonomiske problemer. Gjeldsofre kan ofte få istand frivillige gjeldssaneringsavtaler med banker og kredittinstitusjoner - men har som regel ikke råd til å betale advokat til å gjennomføre gjeldsforhandlinger som skal til. Ordninga kan f.eks. etableres ved å engasjere jurister til Kontoret for fri rettshjelp over en periode på 2 år.

6. Utleie - ikke salg av kommunale boliger

Kommunen prøver nå å selge tomme kommunale boliger i hundretalls (særlig i Tøyen/Grønland-området). RV krever at bystyrevedtaket om salg omgjøres, og at leilighetene istedet straks leies ut for en rimelig penge. Dette kan være et alternativ for dem som vil bedre sin økonomi ved å flytte til utleiebolig.

7. Kommunalt kjøp av leiegårder

Lov om kommunal forkjøpsrett gir Oslo kommune rett til å kjøpe gårder som omsettes i mellom private i markedet. Oslo kommune må utnytte denne retten til å kjøpe opp gårder og gjøre dem til billige leiegårder for beboerne.

8. Krav til staten

Regjeringa handla raskt og uten juridiske spissfindigheter for å tilføre bankvesenet mange titalls milliarder i høst. Når det gjelder å berge vanlige folk, er visst de juridiske flokene uoverstigelige. RV krever at regjeringa straks tar opp disse tiltakene i Stortinget:

- Fjerne rentetrappa i Husbanken, som har fungert som ei gjeldsfelle. Istedet innføres lav rente på alle husbanklån straks - f.eks. 7 %.

- Husbanken forbys å begjære utkastelser fra boliger av vanlig standard pga. misligholdte lån. Ingen familier med små barn skal tvinges til å flytte ut av sitt nærmiljø.

- Husbanken må ta over garantiansvaret for etableringslån I og II (etableringslån II er spesielt innført for gjeldsofre, men kommunene nekter å gi begge typer etableringslån, fordi det er de som må garantere for lånene).

- En gjeldssaneringsordning som nedjusterer lånene til det boligene er verdt på markedet nå, må vedtas av Stortinget i vår.

- Staten må stille midler til rådighet for kommunene til å kjøpe og bygge utleieboliger, og til å subsidere leiene i disse der hvor det er nødvendig.

- Arbeidsløsheten må fjernes.